

**VIHTI
TALOUSARVIO
2027 ja taloussuunnitelma
2028-2029**

**Rakentamis- ja
ympäristölautakunta**

3.8 Rakentamis- ja ympäristölautakunta

(sis + ulk)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2026	LTK 2027	KJ 2027	KH 2027	TA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	448 510	555 000	804 537	560 000					
MYYNITUOTOT	17 136	15 000	15 000	15 000					
MAKSUTUOTOT	431 006	540 000	789 162	545 000					
TUET JA AVUSTUKSET	368		375						
MUUT TOIMINTATUOTOT									
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN									
TOIMINTAKULUT	-1 534 709	-1 781 811	-1 712 839	-1 867 054					
HENKILÖSTÖKULUT	-804 223	-946 055	-917 113	-1 007 580					
PALKAT JA PALKKIOT	-674 825	-791 202	-764 802	-839 775					
HENKILÖSIVUKULUT	-129 398	-154 853	-152 311	-167 805					
PALVELUJEN OSTOT	-664 483	-737 885	-701 755	-705 914					
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 457	-11 400	-11 400	-17 700					
AVUSTUKSET		-20 000	-15 000	-15 000					
MUUT TOIMINTAKULUT	-61 546	-66 471	-67 571	-120 860					
TOIMINTAKATE	-1 086 198	-1 226 811	-908 302	-1 307 054					

(ulk)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2026	KEHYS 2027	LTK 2027	KJ 2027	TA 2027
TOIMINTATUOTOT	439 845	555 000	804 375	555 000	560 000		
TOIMINTAKULUT	-1 474 713	-1 720 635	-1 651 663	-1 747 862	-1 750 463		
TOIMINTAKATE	-1 034 867	-1 165 635	-847 288	-1 192 862	-1 190 463		

Toiminnan kuvaus

Rakentamis- ja ympäristölautakunnan sitova toimintakate on talousarvioesityksessä: ulkoinen ja sisäinen -1 307 054 €. Ulkoinen muutettu kehys on -1 192 862 € (alkuperäisen kehys -1 237 004 €) ja talousarvioesitys -1 190 463 €, alitus kehykseen nähden 2 399 €.

Rakentamis- ja ympäristöpalvelut -tulosalue koostuu kahdesta vastuualueen yksiköstä: rakennusvalvontapalveluista sekä ympäristöpalveluista. Ympäristölautakunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä ympäristöä ja rakentamista koskevat lupa-asiat sekä huolehtia ympäristön tilan seurannasta.

Rakentamis- ja ympäristölautakunnan alaisen toiminnan osalta merkittävimmät muuttujat ovat viime vuosina olleet tulojen kehityksessä. Rakennusvalvonnan tulot koostuvat lupamaksuista, joiden kehitystrendi on viime vuodet ollut kovasti vaihteleva riippuen isojen hankkeiden luvitusaikatauluista. Vuonna 2026 tulotavoitteet tulevat ylittymään rakennusvalvonnan tulojen osalta. Tulojen näkökulmasta kehitystä on kuitenkin haastavaa talousarviossa vuodelle 2027.

Ympäristövalvonnan tulot kertyvät niin ikään lupamaksuista, mutta niiden kehitys ei ole rakennusvalvonnan tavoin suhdanneriippuvaista. Tuloja muodostuu ympäristövalvonnassa myös valvontasuunnitelman mukaisesta valvonnasta.

Vuodelle 2027 laaditussa talousarvioesityksessä selkeää poikkeamaa vuoteen 2026 verratessa aiheuttavat rakentamislain mukaisen ennakoneuvonnan ja jatkuvan valvonnan tehostaminen rakennusvalvonnassa sekä palkkakustannusten vaikutukset. Rakennusvalvonnan tulojen näkökulmasta ennakoidaan verrattain samaa tulosta suhteessa vuoteen 2026.

Säästötoiminen vuoksi sekä ympäristövalvonnan, että rakennusvalvonnan kesätyöntekijöistä kolmeksi kuukaudeksi luovutaan vuonna 2027. Lisäksi osasta asiantuntijamäärärahoista luovutaan. Tämä voi vaikuttaa osaltaan toiminnan kehittämiseen.

3.8.1 Rakentamis- ja ympäristöpalvelut

(sis + ulk)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2026	LTK 2027	KJ 2027	KH 2027	TA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	448 510	555 000	804 537	560 000					
TOIMINTAKULUT	-1 534 709	-1 781 811	-1 712 839	-1 867 054					
TOIMINTAKATE	-1 086 198	-1 226 811	-908 302	-1 307 054					

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Rakentamis- ja ympäristöpalvelut -tulosalue koostuu kahdesta vastuuyksiköstä: rakennusvalvontapalveluista sekä ympäristöpalveluista. Ympäristölautakunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä ympäristöä ja rakentamista koskevat lupa-asiat sekä huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä energia- ja ilmastoasioiden seurannasta ja raportoinnista.

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalveluiden tehtävänä on hoitaa kunnan ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämistehtäviä, luonnonsuojeluun liittyviä tehtäviä sekä muita hallintosäännössä määrättyjä tehtäviä. Ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta vastaa Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys, ja ympäristöpalvelut valvoo palvelun järjestämissopimuksen toteutumista.

Vesienhoito ja ympäristöhankkeet

Vihdin kunta on hyväksynyt Länsi-Uudenmaan kuntien vesienhoidon yhteistyön vision ja strategian vuosille 2019–2026, ja sen pohjalta alueellista vesienhoitoyhteistyötä on kehitetty pitkäjänteisesti. Vesiensuojelua toteutetaan edelleen monivuotisia yhteishankkeina. Kunta on sitoutunut Siuntionjoen vesistöalueen kunnostushankkeeseen ja Enäjärvipilotin jatkamiseen vuosiksi 2025–2030 sekä Karjaanjoen valuma-alueen Lohikalat Karjaanjokeen 2030 -vesistövision edistämiseen vuosina 2022–2029. Vuonna 2026 allekirjoitettiin uusi Mankinjoen vesistövisiosopimus yhdessä Espoon ja Kirkkonummen kanssa.

Jätevesiasiat ja luonnon monimuotoisuus

Jätevesien käsittelyn viranomaisratkaisut työllistävät edelleen vuonna 2027, sillä haja-asutuksen jätevesijärjestelmiä saatetaan lainsäädännön vaatimusten mukaisiksi tai toteutukselle haetaan lykkäystä tai poikkeamista ympäristönsuojelumääräyksistä. Neuvontapalvelun kehittämiseksi ohjeistuksia laaditaan ja päivitetään. Vuonna 2026 vieraslajityötä vahvistettiin muun muassa vieraslajiohjeistuksella, Crowdsorsa-sovelluksen käyttöönotolla ja kesätyöntekijän työpanoksella. Lisäksi jatketaan valtuuston hyväksymän LUMO-ohjelman mukaisia toimenpiteitä ja niiden vuosittaista seurantaa.

Energia- ja ilmastotyö

Energia- ja ilmastotyötä jatketaan vuonna 2027 Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) pohjalta. SECAP-toimenpiteiden etenemistä seurataan osana kunnan energia- ja ilmastotyön raportointia, ja päästöseurannassa hyödynnetään Suomen ympäristökeskuksen ajantasaisia Hinku-laskennan aikasarjoja. Vihdin vuodelle 2030 asetettu asukaskohtainen päästövähennystavoite on saavutettu tarkentuneen aineiston perusteella. Energia- ja ilmastoasiantuntija vahvistaa kunnan osaamista energiatehokkuuden, kuntien välisen yhteistyön, rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämisen sekä kuntalaisille ja yrityksille suunnatun viestinnän edistämisessä.

Ympäristövalvonta ja lupapalvelut

Ympäristölupien käsittelyaika on Vihdissä saatu normalisoitua lisättyjen henkilöstöresurssien ansiosta. Ympäristövalvonnassa käytetään sähköistä Lupapiste.fi-asiointijärjestelmää, jonka kautta lupahakemukset vastaanotetaan ja käsitellään.

Ympäristöpalveluiden palvelutuotantoa hoidetaan viiden henkilön voimin. Yksikössä työskentelee ympäristöpäällikön lisäksi neljä vakituista ympäristötarkastajaa. Sihteeripalvelut on hajautettu usealle toimistosihteerille. Lisäksi ympäristövalvonnassa työskentelee Vihdin kunnan energia- ja ilmastoasiantuntija, joka edistää

kunnan energia- ja ilmastoasioita pitkäjänteisesti.

Kunta hoitaa ympäristövalvonnan tehtävät itse. Vuonna 2027 ympäristövalvonnan tavoitteet määritellään vuosille 2025–2028 hyväksytyn valvontasuunnitelman ja sen perusteella laadittavan vuosittaisen valvontaohjelman mukaisesti.

Vihdin ympäristönsuojeluhankkeet ja käynnissä olevat monivuotiset projektit toteutetaan alueellisena yhteistyönä kuntien, LVV:n sekä Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Keskeisiä kokonaisuuksia ovat muun muassa Hiidenvesihanke, Lohikalat Karjaanjokeen -hanke, Siuntionjoki -vesistövisio 2030, Vihdin järvien seurantaohjelma, Mankinjoen vesistövisio sekä osallistuminen Hiidenveden, Vihtijoen ja Siuntionjoen yhteistarkkailuihin. LUMO- ja ilmasto-ohjelmien seuranta toteutetaan yhteisissä seurantaryhmissä. Ympäristönsuojeluavustuksia on myönnetty LUMO-ohjelmaan liittyviin hankkeisiin, ja niillä tuetaan ympäristön-, vesien- ja luonnonsuojelua sekä ympäristövalistusta.

Löytöeläinten tilapäisestä hoidosta vastaa Läntisen Uudenmaan Eläinsuojeluyhdistys ry, jonka kanssa kunnalla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus tammikuuhun 2027. Hankintalain myötä sopimus on irtisanottu ja kilpailutetaan uudestaan. Ympäristöpalvelut koordinoi palvelun järjestämistä.

Ympäristönsuojelu ja -valvonta		TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	1 - 6 /2026
Ympäristölupapäätökset	kpl	3	4	0	1	4	1
Maa-aineslupapäätökset	kpl	1	1	1	1	1	1
Vesilain mukaiset päätökset	kpl	0	0	0	0	0	0
Ympäristölautakunnan antamat määräykset	kpl	0	0	0	0	0	1
Rekisteröinnit	kpl	0	1	0	2	2	0
Hallintopakkoapäätökset	kpl	2	0	2	1	1	1
Viranhaltijapäätökset	kpl	24	15	25	21	25	12
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeaminen	kpl	10	2	8	2	0	1
Lykkäys jätevesien käsittelyvaatimuksista	kpl	0	2	0	0	0	0
Vapautus vesijohtoon ja viemäriin liittymisvelvollisuudesta	kpl	2	5	5	3	1	0
Kirjalliset vireillepanot, ratkaistu	kpl	2	0	1	1	1	1
Lausunnot (rakennusvalvonta, kaavoitus, lautakunta)	kpl	0	0	120	62	74	40
Haittailmoitukset, saapuneet	kpl	117	63	60	92	55	25
Ylijäämämaiden lausunnot	kpl					12	6

Rakennusvalvontapalvelut

Rakennusvalvonnassa työskentelee johtavan rakennustarkastajan lisäksi kolme rakennustarkastajaa ja kaksi toimistosihteerä. Rakennusvalvonta valmistelee ja päättää rakentamis- ja maisematyöluvat sekä valmistelee suunnittelutarvealueiden sijoittamisluvat ja poikkeamispäätökset tekniselle johtajalle. Rakennusvalvontaan on saatu lisävakanssi rakennustarkastajalle, mutta valintapäätöksestä on valittu, joten tehtävään valittu hoitaa virkaa määräaikaisena, kunnes valinta voidaan vahvistaa. Lisävakanssin työpanoksesta 50 % on osoitettu kiinteistöveroselvitykseen ja rakennus- ja huoneistorekisterin parantamiseen. Työn tavoitteena on lisätä kunnan kiinteistöverotuottoja ja sujuvoittaa rakennusvalvonnan lupakäsittelyä, kun rekisteritiedon laatua parannetaan. Rekisteritietoja korjataan myös lupakäsittelyn yhteydessä työn jouduttamiseksi. Jatkuvan valvonnan tuloksellisuutta pyritään nostamaan osoittamalla työhön aiempaa enemmän henkilöresursseja ja

kehittämällä sisäisiä käytäntöjä. Vuoden 2026 aikana on otettu käyttöön rakennusvalvonnan taustajärjestelmän jatkuvan valvonnan osio, jolla työvaiheet kirjataan sähköisesti ja niiden seuranta helpottuu. Rakennusvalvonnassa on myös aloitettu selvitys rutiiniluonteisten töiden sujuvoittamisesta automaation keinoin. Tavoitteena on vapauttaa asiantuntijoiden resursseja asiakaspalveluun, lupavalmisteluun ja jatkuvan valvonnan hoitamiseen.

Rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen asiointijärjestelmä lupapiste.fi-palvelu, jolla lupahakemukset vastaanotetaan, sekä Trimble-sovellus, jota käytetään rakennuslupien käsittelyyn ja karttaohjelmalla.

Rakennusvalvonta		TP 2022	TP 2023	TP2024	TP2025	1 - 6 /2026
Uudet rakennusluvut	kpl	106	76	122	89	78
Laajennukset ja muutokset	kpl	23	40	22	20	24
Katselmukset	kpl	543	473	502	370	210

Tulevalla talousarviokaudella rakennusvalvonnan paperiarkiston digitointityötä jatketaan. Samalla paperiarkiston käyttö vähenee ja sähköinen piirustusarkisto helpottaa ja nopeuttaa sekä rakennuslupien käsittelyä että vanhojen lupapiirustusten toimittamista niitä tarvitseville. Lisäksi sähköinen arkisto tukee osaltaan ilmastotavoitteiden saavuttamista. RYHTI-rajapinnan ja sähköisten Suomi.fi-viestien lähettämismahdollisuuden rakentamiseen varaudutaan jo vuoden 2027 talousarviossa. Työ näiden osalta etenee ohjelmistokehittäjien aikataulun mukaisesti ja kustannusvaikutukset tarkentuvat ajan myötä.